

Fader Vår, del 3: Tillkomme ditt rike

Inledning.

Vi har inlett vårt studium av *Fader vår, Herrens bön*. I den form vi brukar be den i kyrkan ser den ut så här:

*Fader vår, som är i himmelen.
Helgat varde ditt namn,
tillkomme ditt rike,
ske din vilja, såsom i himmelen så ock på jorden,
vårt dagliga bröd giv oss idag,
och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro,
och inled oss icke i frestelse, utan fräls oss ifrån ondo,
ty riket är ditt och makten och härligheten i evighet.
Amen.*

Vi är nu framme vid tredje delen av denna bön: *Tillkomme ditt rike*.

Bibeltext.

När ni ber skall ni inte vara som hycklarna. De älskar att stå och be i synagogorna och i gathörnen för att synas av människor. Amen säger jag er: De har fått ut sin lön. Nej, när du ber, gå in i din kammare och stäng din dörr och be till din Fader i det fördolda. Då skall din Fader, som ser i det fördolda, belöna dig. Och när ni ber skall ni inte rabbla långa böner som hedningarna. De menar att de skall bli bönhörda för sina många ords skull. Var inte som de. Er Fader vet vad ni behöver, innan ni ber honom om det. Så skall ni be: Fader vår, som är i himlen. Helgat blive ditt namn. Komme ditt rike. Ske din vilja på jorden liksom den sker i himlen. Ge oss i dag vårt bröd för dagen. Och förlåt oss våra skulder, såsom också vi förlåter dem som står i skuld till oss. Och för oss inte in i frestelse utan fräls oss från den onde. Ty om ni förlåter människorna deras överträdelser, skall er himmelske Fader också förlåta er. Men om ni inte förlåter människorna, skall inte heller er Fader förlåta era överträdelser.
(Matteusevangeliet 6:5-15 SFB'98)

Utläggning. Inledningsvis skall vi se lite på hur de tre meningarna *Helgat varde ditt namn, tillkomme ditt rike, ske din vilja, såsom i himmelen så ock på jorden*, hör ihop och vad det betyder tillsammans:

- Denna "treklang" av uttryck är synonyma i någon mening. Hebreisk litteratur använde upprepningar för att understryka betydelsen i något, ex *helig, helig, helig* eller *Amen, amen*, och ibland får vi upprepningarna som synonyma uttryck även om de är lite olika. Men att Guds namn blir helgat, eller hans rike kommer, eller hans vilja sker, är ingenting som kan ske oberoende av de andra två tillstånden. Det ena eller det andra leder oundvikligen till det tredje som leder tillbaka till det första eller det andra.
- Den avslutande önskingen i den tredje meningen, *såsom i himmelen så ock på jorden*, behöver inte nödvändigtvis endast gälla bara *ske din vilja*. Om dessa tre uttryck är synonyma eller åtminstone hänger ihop, så gäller *såsom i himmelen så ock på jorden* alla tre. Detta gör då också att vi kan konstatera att i himmelriket sker alltid

Guds vilja, och där blir alltid hans namn helgat. På jorden är det dock annorlunda, och där skall vi be om dessa saker, och det beror inte på att Guds makt på något sätt är begränsad utan att han har gett människan frihet – inom vissa ramar – att göra gott eller ont utifrån sin egen vilja. Slutligen – i tusenårsriket och i evigheten – kommer Gud att se till att denna treklangs-bön kommer att gå i uppfyllelse till punkt och pricka. Då behöver vi inte längre be om det, för då är det redan en fullbordad verklighet.

- Man kan också tänka sig att Tre-enigheten, Fadern och Sonen och Anden, kan kopplas till denna treklang. Det är uppenbart att det är Faderns namn som skall bli helgat, genom Sonen har Guds rike kommit till världen (Mark 1:15, Matt 4:17), och det är när Anden verkar i världen som Guds vilja sker (specifikt att Gud Anden verkar i oss: Fil 2:13)

Om vi ser specifikt på uttrycket *tillkomme ditt rike* så kan vi observera följande:

- Guds rike var Jesu favoritämne när han predikade, och detta har särskilt betonats i Matteusevangeliet, se ex 4:23, 5:3, 5:10, 5:20, 6:33, 8:11, 9:35, 10:7, etc.
- Gudsriket är redan nära (alt övers: här) enligt Jesu förkunnelse (Matt 4:17) och Jesu gärningar bevisar att det redan har kommit (Matt 12:28), men ändå är det något som skall sökas (Matt 6:33) och *bedjas om* (Matt 6:10), något som *kommer* (Luk 22:18), och något som skall *ges* åt dem som tillhör Kristus (Matt 25:34). Gudsriket tillhör alltså redan nuet men också framtiden. Teologerna talar därför om kristendomen som en *hoppets religion*, i form av ordleken: *redan nu men ännu inte*. Innebörden är naturligtvis precis den vi förväntar oss: Gudsriket är oss nära, och det finns redan inom oss (alt övers: *mitt ibland oss*, se Luk 17:21), men det skall en dag komma i sin fulla härlighet. Nu är vi förlovade med Kristus, då skall det bli bröllopsfest. Vi lever nu i tro utan att se (2 Kor 5:7) och ser det i fjärran och hälsar det (Hebr 11:13). Som Lewi Pethus skrev i sin sång: *Då skall i åskådning bytas det som du trodde här*, jfr 1 Kor 13:12.
- När vi beder *tillkomme ditt rike* så är det nog också i två olika aspekter:
  - Vi ber om det framtida rikets uppenbarelse i full härlighet, se ovan
  - Vi ber om att riket skall utbreda sig bland människor genom att det förkunnas och att människor omvänder sig och kommer till tro (Luk 4:43, 9:2, 9:60).
- Som vanligt kan verbformerna också ge oss viss information. *Tillkomme* står i en form som betonar en särskild punkthändelse¹, och sammanhanget visar oss att det gäller en framtida händelse (annars hade vi inte behöva be om det). Kanhända pekar det framför allt fram emot den särskilda dag då riket skall manifesteras fullständigt synligt vid Jesu andra tillkommelse. Då skall inte längre våra böner vara fördolda i kammaren utan allt som har med den gudomliga gemenskapen att göra skall då visa sig i det öppna. Kanske finns det en anspelning på det i Svenska reformationsbibelns (2017) översättning av Matt 6:6: *Men du, när du ber, gå in i din kammare och när du har stängt din dörr, be till din Fader som är i det fördolda. Och din Fader, som ser i det fördolda, ska belöna dig synligt*. Den största lönen för våra böner som vi kan få är väl att Guds rike kommer?

¹ Grekiskans *erchmai* som betyder *komma* står i formen aorist imperativ aktivum.